

Källor och metod

Exempel på uppgift med både slutna och öppna frågor

Förmåga enligt Lgr -11

Uppgiftens utgångspunkt är undersöka elevens förmåga att

- kritiskt granska, tolka och värdera källor som grund för att skapa historisk kunskap

Kunskapskrav enligt Lgr -11

Det kunskapskrav som uppgiften är tänkt att pröva är

Eleven kan använda historiskt källmaterial för att dra enkla slutsatser om människors levnadsvillkor, och för då **enkla/utvecklade/väluvecklade** resonemang om källornas användbarhet.

Exempel på uppgiftslösningar och bedömningar

Uppgift 1 Korrekt svar

Påstående	Slutsats som är MÖJLIG att dra med A som källa	Slutsats som är MÖJLIG att dra med B som källa	Slutsats som är MÖJLIG att dra med C som källa	Slutsats som INTE går att dra med NÅGON som källa
I trettioåriga kriget deltog arméer från Sverige				
Många invånare i staden Magdeburg drabbades hårt av kriget 1631				
En av de svenska soldaterna under 30-åriga kriget hette 91:an Karlsson				
Alla soldater tyckte egentligen att det var fel att plundra fienden under 30-åriga kriget				
Johann Tilly tyckte antagligen att det var bra att staden Magdeburg blev förstörd				
Peter Hagendorf tyckte antagligen att det var tråkigt att staden Magdeburg blev förstörd				
Alla människor trodde antagligen på Gud på 1600-talet				
Peter Hagendorf trodde antagligen på Gud				
Alla soldater hade tillgång till bra sjukvård under 30-åriga kriget				
Det fanns människor på 1600-talet som var ganska säkra på att den som inte hade gjort något dumt kom till himlen efter döden.				

Bedömningskommentar

Svaren visar om eleven kan se vad som är möjliga kunskaper att hämta ur ett historiskt dokument. Oriktiga svar är direkt felaktiga (som att en fantasifigur från 1900-talet kan ge oss kunskaper om 1600-talet) eller sådana som övergeneraliserar informationen (om *en* soldat får bra sjukvård får *alla* det).

Uppgift 2. Exempel på rimliga slutsatser ur materialet:

- Dokument A + B: Att en stor brand utbröt i samband med stormningen av Magdeburg.
- Dokument A+B: Att Magdeburg hade stadsmurar.
- Dokument A: Att Peter Hagendorf hade hustru och barn med sig i kriget.
- Dokument C: Att 30-åriga kriget är omtalat/ omskrivet mer än 400 år efter händelserna.

Bedömningskommentar:

Dokument C kan självklart inte ge oss mer information om 30-åriga kriget, om vi tänker på konkreta uppgifter om händelser eller skeenden. Men att det används i samtida historiebok är trots allt en korrekt slutsats om 30-åriga kriget. De övriga slutsatserna följer samma mönster som i mallen, de ska inte vara felaktiga eller för generella.

Uppgift 3. Exempel på rimliga svar:

- Man ser kriget endast ur en persons synvinkel
- Det är svårt att kontrollera om detaljerna i texten
- Man kan inte veta hur långt efter händelserna som Peter Hagendorf skrev i sin dagbok

Bedömningskommentar:

Vad som efterfrågas är källkritiska resonemang som speglar elevens förståelse för frågor som samtidighet, tendens och urvalsproblematik.

Uppgift 4. Exempel på rimliga svar:

- Bilden ville kanske visa att det värre (alternativt mindre hemskt) än det var.
- Bilden är gjord ett år efter händelserna
- Vi vet inte om den som gjort bilden verkligen var där och såg händelserna

Bedömningskommentar:

Vad som efterfrågas är källkritiska resonemang som speglar elevens förståelse för frågor som rör samtidighet, beroende, tendens och urvalsproblematik.